

БІБЛІОТЕКА І ДІТИ

ПРАЦЮЄМО НА
ПЕРЕМОГУ!

за підсумками
звітів 2023

УДК 027.625.51-92

Б 59

Відповідальна за випуск **Т.М. Ключ**
Комп'ютерна верстка, набір та оформлення **Н.І. Шеша**
Редактор **Л.М. Казакова**

Бібліотека і діти. Працюємо на Перемогу! За підсумками звітів 2023 (аналітично-статистичний огляд) / КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»; уклад., комп. верстка, набір та оформ. Н. Шеша. – Чернігів, 2024. – 32 с.

У виданні аналізується діяльність бібліотек для дітей Чернігівської області в умовах воєнного стану: зміни, які відбулись у бібліотечній мережі та кадровому складі; статистичні показники; матеріально-технічна база; стан бібліотечних фондів та ін. Висвітлюються значимі соціокультурні заходи, спрямовані на залучення дітей до бібліотеки, промоцію читання.

Видання адресоване фахівцям у галузі бібліотечної справи.

Зам. № 2

© КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»

Департамент культури і туризму, національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації

КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»
Чернігівської обласної ради

Бібліотека і діти.
Працюємо на Перемогу!
за підсумками звітів 2023

Аналітично-статистичний огляд

Чернігів – 2024

На початок 2024 року у 57 територіальних громадах області функціонувало 570 публічних бібліотек (обласні, селищні, міські, сільські). Згідно отриманих статистичних звітів за 2023 рік, бібліотеки надавали послуги різним категоріям користувачів, зокрема, і дітям.

Кількість користувачів-дітей мережі публічних бібліотек – 20,1 тис.осіб; **відвідування** – 186,1 тис.; **видача документів** – 395,9 прим. **«Дитячий фонд»** публічних бібліотек на 1.01.2024 р. нараховує 763,8 тис. прим.

У мережі публічних бібліотек області виокремлюються спеціалізовані бібліотеки для дітей. Станом на 1.01.2024 р. мережа спеціалізованих бібліотек для дітей нараховує **24 заклади**: Чернігівська обласна бібліотека для дітей і 23 бібліотеки для дітей, що на рівні 2023 року.

Подальший аналіз діяльності спеціалізованих бібліотек для дітей базується на статистичних даних за 2023 рік без урахування даних Чернігівської обласної бібліотеки для дітей.

На початок 2024 року у бібліотеках для дітей області працювало **62 фахівця**. У режимі **повної** робочої зайнятості – **58 осіб**; **неповний** робочий день – **4** (бібліотекарі Добрянської селищної бібліотеки для дітей, Остерської бібліотеки для дітей, Ріпкинської бібліотеки для дітей та Тупичівської сільської бібліотеки-філії для дітей).

За освітою: 34 працівники мали повну вищу, у т.ч. 29 – бібліотечну, 28 – базову вищу, у т. ч. 14 – бібліотечну освіту.

За стажем роботи: до 3-х років – 6 осіб, 3-9 р. – 8, 10-20 р. – 10 і понад 20 років – 36 осіб.

Належність бібліотек до груп за оплатою праці розподілилися наступним чином: **6** – до 3-ої групи, **8** – до 4-ої, **9** – поза групою.

В умовах воєнного стану, бібліотеки намагалися бути ближче до кожного користувача; продовжили переорієнтацію діяльності закладів щодо організації важливих бібліотечних процесів, удосконалення сфери надання послуг користувачам, поєднання проведення заходів, як в реальному часі, так і в віртуальному просторі. Оцінкою роботи бібліотек для дітей є показники їх соціальної ефективності.

Користувачі. Протягом 2023 року спеціалізованими бібліотеками для дітей **обслужено 31,3 тис.** дітей різного віку та організаторів дитячого читання. **Кількість користувачів**, згідно єдиної реєстраційної картотеки – **29,3 тис. осіб.**

Документовидача склала **610 тис. прим.**, в порівнянні з 2022 роком майже на 100 тис. прим. документів більше.

Кількість відвідувань впродовж 2023 року становила **270 тисяч** (на 70 тис. більше в порівнянні з 2022 роком).

Кількість відвідувань соціокультурних заходів, що проводять бібліотеки, у 2023 році становила **19,9 тис. осіб.**

Документний фонд спеціалізованих бібліотек для дітей. Актуальними викликами в роботі з фондами були, як і раніше, відсутність фінансування на місцях для придбання друкованої продукції до бібліотек, а також нові – вилучення з відкритого доступу в усіх бібліотеках книг згідно «Рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України». Загалом, впродовж 2023 року до

дитячих бібліотек **надійшло 6 тис. прим.**, порівняно з 2022 р. більше на 1 тис. прим. Загалом, це книги, придбані за кошти громад, також згідно програми Поповнення фондів публічних бібліотек від УІК, решта – дарунки.

Періодичні видання – одне із джерел задоволення інформаційних потреб користувачів. Передплату – 42-50 прим. – мали 60% бібліотек для дітей. У середньому – 8-12 назв на 1 бібліотеку. 40% закладів періодики не отримували.

Вибуття – **53,2 тис. прим.**, більше на 25 тис. прим. порівняно з 2022 р. - основна частина це книги, російськомовні.

На кінець звітного року сукупний **бібліотечний фонд** дитячих бібліотек нараховує **360 тис. прим.** Зменшився на 46 тис. в порівнянні з 2022р. Основу фонду незмінно складають книги – 96%. Більша частка припадає на україномовні видання – 58%. Найбільшими за чисельністю залишаються, як і в попередні роки, фонди Прилуцької міської бібліотеки для дітей ім. Павла Білецького-Носенка та міських бібліотек-філіалів для дітей м. Ніжин.

Бібліотеки для дітей, як сучасні інформаційні заклади, не можна уявити без комп'ютерів і копіювально-розмножувальної техніки. На **1.01.2024** року дитячі бібліотеки мали: **68 комп'ютерів, 27 одиниць копіювально-розмножувальної техніки, 24 - мультимедійного обладнання.**

Засоби зв'язку: **23** бібліотеки для дітей мають **електронну пошту, 16** – стаціонарний **телефонний зв'язок. Доступом до мережі інтернет** забезпечені **22 бібліотеки для дітей.**

Ефективність забезпечення потреб користувачів у бібліотечних послугах залежить від їхнього вивчення. Чернігівська

обласна бібліотека для дітей долучає дитячі бібліотеки до участі у **всеукраїнських дослідженнях**. Протягом 2023 року бібліотеки стали учасниками обласних етапів всеукраїнських онлайн досліджень та моніторингів: «Національно-патріотичне виховання користувачів-дітей у бібліотеках для дітей України», «Стан спеціалізованих бібліотек України для дітей в період російсько-української війни 2022-2023 років», «Формування та розвиток медіакомпетентностей користувачів у спеціалізованих бібліотеках України для дітей», організованих НБУ для дітей.

Сучасна бібліотека, яка має доступ до інтернету, є активним постачальником інформаційних ресурсів через сайти, блоги, соцмережі для користувачів. **Сайти** ведуть **2 бібліотеки** – **Прилуцька** міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка та **дитяча бібліотека-філія №2 Чернігівської** міської ЦБС. **12 бібліотек** ведуть сторінки в соціальній мережі **Facebook**. Враховуючи ситуацію в країні, віддаленість деяких читачів, працівники бібліотек більше уваги приділяли задоволенню потреб користувачів в онлайн форматі. На сайтах, сторінках у соціальній мережі Facebook, бібліотекарі розміщували для своїх користувачів віртуальні книжкові виставки, рекомендаційні списки літератури тощо.

Підвищення кваліфікації працівників бібліотек різних рівнів з питань організації обслуговування дітей відбувалося у змішаних форматах. Серед найпоширеніших заходів із удосконалення професійної діяльності бібліотекарів на місцях: семінари, вебінари, тренінги, школи, тощо. Чернігівська обласна бібліотека для дітей провела ряд заходів для бібліотекарів області.

Для шкільних та дитячих бібліотекарів Чернігова, спільно з Центром професійного розвитку педагогічних працівників Чернігівської міської ради відбулося заняття в рамках обласної школи професійного розвитку «Сучасний бібліотекар» на тему: **«Краєзнавча діяльність в сучасних реаліях: місія бібліотек для дітей»**. Таке ж заняття, але вже онлайн, провели для працівників відділів обслуговування учнів 5-9 класів дитячих та публічних бібліотек Чернігівщини.

Кожного року, працівники Чернігівської обласної бібліотеки для дітей, беруть участь у семінарах організованих Обласною універсальною науковою бібліотекою ім. Софії та Олександра Русових. Це семінар за підсумками року, на якому також були підведені підсумки обласного рейтинг-конкурсу «Краща бібліотека 2022 року». Серед дитячих бібліотек області, кращими були визнані:

I місце – Ніжинська міська бібліотека-філіал №3 для дітей (повербанк);

II місце – Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей (електричний чайник);

III місце – Варвинська дитяча бібліотека (USB флеш накопичувач).

Для керівників спеціалізованих бібліотек для дітей та працівників відділів обслуговування дітей публічних бібліотек ТГ Чернігівщини провели онлайн-заняття обласної навчально-практичної школи. Вже другий рік поспіль проводимо заняття по медіаграмотності.

Своїм досвідом роботи Чернігівська обласна бібліотека для дітей ділилась з фахівцями місцевих органів управління

освітою, які координують питання бібліотечних фондів, на вебінарі організованого ЧОІППО імені К.Д. Ушинського.

Чернігівська ОБД і бібліотеки області є партнерами у реалізації обласних і всеукраїнських заходів.

Разом з бібліотеками громад області реалізували **7 всеукраїнських заходів**. Лише на обласні тури конкурсів надійшло **430** творчих робіт. Переможці обласних турів Всеукраїнських конкурсів – **53** юні автори, були нагороджені грамотами, подяками, подарунками від Чернігівської ОБД. Окрім того, серед переможців Всеукраїнських конкурсів – **10** представників Чернігівщини.

Де що з історії проведеного.

- II Всеукраїнський екологічний конкурс дитячого малюнка **«Майбутнє планети у наших руках»** був приурочений темі — «Вплив війни на природу України: наслідки та шляхи відновлення» і проводився з метою привернення уваги до проблеми знищення природи України внаслідок війни. На розгляд обласного журі з усіх куточків Чернігівщини надійшло понад дев'яносто оригінальних робіт від юних авторів віком 6-18 років. 12 робіт представляли область на підсумковому Всеукраїнському турі конкурсу (м. Київ).
- II Всеукраїнський конкурс із правового просвітництва **«Конституція для всіх: і великих, і малих»**. Від Чернігівської області (за згодою батьків) учасниками стали 10 дітей із 6 територіальних громад, які представили 12 відеороликів. У підсумку, Головним журі конкурсу, у номінації «Вибір журі», відзначені: дошкільний навчальний

заклад №8, центр В.О. Сухомлинського (м.Прилуки, Чернігівська обл.), та спеціальна відзнака журі у номінації «Креатив» 1 відео - Ніжинська ЗОШ I-III ст. №15 Чернігівської області, учні 4-Б класу та 2 відео - Ніжинська ЗОШ I-III ст. №15 Чернігівської області, учні 4-Б класу. Усім конкурсантам від його організаторів – Національної бібліотеки України для дітей та ГО «Асоціація розвитку суддівського самоврядування України» вручені сертифікати учасника конкурсу та примірник книги «Конституція для всіх: і великих, і малих», а переможцям – спеціальні дипломи, книга та футболки з символікою конкурсу.

- Всеукраїнський конкурс **«Лідер читання - 2023»**, приурочений відзначенню ювілеїв українських письменників: Марка Вовчка, Ольги Кобилянської, Бориса Грінченка. 13 дітей представляли свої територіальні громади та змагалися за звання «Лідера читання» області. Учасникам було запропоновано чотири завдання:
 - конкурс відгуків на улюблену книгу «Відгукнися читачу»;
 - конкурс читців «Поетичне слово Чернігівщини»;
 - літературна вікторина за творчістю письменників-ювілярів Ольги Кобилянської, Марка Вовчка та Бориса Грінченка;
 - краєзнавча вікторина «Моя країна – Україна! Чернігівщина – мій рідний край!»Переможцем визнано Максима Смовського з міста Остер Чернігівського району.

- Всеукраїнський дитячий літературний конкурс **«Творчі канікули - 2023»**. У конкурсі взяли участь 17 учасників, які представили на розгляд обласного журі понад 80 робіт. 9 творів представляли область на завершальному Всеукраїнському турі конкурсу. У числі переможців Всеукраїнського туру – Ковальова Єсенія (м. Остер), у номінації «Моя Україна. З вірою у Перемогу!», вікова категорія 11-13 років та Багінська Аріадна (м. Остер), у номінації «Моя майбутня професія», вікова категорія 11-13 років. Усі діти, твори яких потрапили до збірника «Творчі канікули – 2023», отримали його примірник.
- Всеукраїнський конкурс дитячого малюнку **«Вільнюсу-700»**, ініціатором проведення якого стало Посольство Литовської Республіки в Україні. Конкурс проводився спільно з Національною спілкою художників України, Українською асоціацією працівників бібліотек для дітей. На розгляд обласного журі з усіх куточків Чернігівщини надійшло понад 30 оригінальних робіт від юних авторів віком 6-18 років, які містять авторське бачення щодо культурного, історичного, традиційного розмаїття міста Вільнюс. На завершальному турі конкурсу Чернігівщину представляли малюнки 7 юних авторів. 2 роботи отримали перемогу на Всеукраїнському рівні: Діану Пушенко із села Стрільники Бахмацької ТГ відзначено спеціальною відзнакою від Посольства Литовської Республіки в Україні. Робота Амалії Товстоп'ятової із села Вертівка Ніжинського району, посіла 2-ге місце у віковій категорії 5-7 класи.

- Всеукраїнський дитячий конкурс читців поезії **«Стукіт серця Петефі на берегах Дніпра»**, приурочений 200-річчю від дня народження національного угорського поета Шандора Петефі. На обласний тур надійшло 12 робіт від учасників у віковій категорії учні 9-11 класів. У Національній бібліотеці України для дітей відбулася урочиста церемонія нагородження переможців, серед фіналістів Чернігівщину представляла - Ахмадєєва Сніжана з міста Остер, Чернігівського району.
- Пізнавально-краєзнавчий онлайн-екскурс **«Діти єднають країни. Пізнаємо Україну разом»**. Мета екскурсу: підтримка культурних зв'язків між українськими та молдовськими народами, знайомство молдовських дітей з культурою, історією, пам'ятками архітектури та культурними об'єктами України; активізація пізнавальної діяльності. На онлайн-платформу конкурсу від Чернігівщини було завантажено 5 творчих робіт. Ковальова Єсенія з міста Остер, за творчу роботу «Чернігівські гармати», здобула спеціальну відзнаку від Національної бібліотеки України для дітей та увійшла у трійку кращих робіт пізнавально-краєзнавчого онлайн-екскурсу «Діти єднають країни. Пізнаємо Україну разом».

Всеукраїнський тиждень дитячого читання – 2023, проводився в дитячих книгозбірнях Чернігівщини під гаслом «Непереможна і єдина читацька Україна!». Заходи були, як онлайн, так і офлайн, а саме:

- квест «Книжковий лабіринт» (Варвинська бібліотека для дітей);
- інтелект-марафон «Торбинки розумних завдань» (Ріпкинська бібліотека для дітей);
- фотоконкурс «Селфі з улюбленою книгою» (Семенівська бібліотека для дітей);
- година спілкування «Восьме чудо світу – книга», виставка літератури «Книги - це ріки, що наповнюють моря» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- гра-подорож «Пошуки героя книги» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- зустріч читаючих родин, майстер-клас «Запрошує весна у світ казковий» з правопівкульного інтуїтивного малювання (Козелецька бібліотека для дітей);
 - квест «Мандрівка королівства мови» (дитячий відділ Менської ПБ);
 - посвята в читачі «Завітай в бібліотеку - там чекають чудеса» (дитячий відділ Коропської ПБ).

Бібліотеки для дітей були активними учасниками Національного тижня читання, оголошеного УІК. Цьогоріч гасло акції — «Бути своїми». Протягом тижня, на власних електронних ресурсах, бібліотекарі розміщали дописи про свої читацькі уподобання з гештегами #тижденьчитання2023 та #бутисвоїми. Так, наприклад, цікаво пройшов бібліотечний квест «Книга – мій найкращий друг» у Бобровицькій бібліотеці для дітей.

Попри війну, бібліотеки для дітей працювали над реалізацією грантових проєктів, аби залучити якомога більше

допомоги, задля розширення і покращення бібліотечних послуг. Громадська організація «Лампа», разом з відділом культури і туризму Сновської міської ради, активно працювала над втіленням проєкту «Бібліотека – територія жіночої синергії» у Сновській громаді. Усі завдання проєкту здійснені за сприянням фінансової підтримки донорів – Жіночого фонду миру. Завдяки цьому проєкту у Сновській бібліотеці-філіалі для дітей відкрився новий простір під назвою **event-room «Бджілка»**, де діти можуть як вчитися, так і цікаво проводити дозвілля. Для облаштування цього простору було закуплено і придбано нові меблі, стелажі, столи, дитяча гірка, кульковий басейн, різні дитячі конструктори та нові ігри для розвитку. Матеріально-технічна база поповнилася новою оргтехнікою. Зроблено косметичний ремонт кімнат за фінансуванням відділу культури і туризму.

Бібліотеки активно підтримують творчість дітей громад. Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей запустила проєкт **«Майбутнє за талановитими дітьми»**, метою якого є виявлення і підтримка обдарованих дітей. Дітям надається можливість представити свої роботи, творчі здобутки, досягнення та успіхи в різних напрямках розвитку, презентувати себе як цікаву особистість. Учасником даного проєкту став учень Бахмацького ліцею №1 10-А класу Дмитро Салабуто. В бібліотеці діє виставка робіт юного художника «Душі моєї кольори».

У Ніжинській міській бібліотеці-філіалі №4 для дітей організована персональна виставка ляльок ручної роботи «Талант дитини - родзинка родини», читачки книгозбірні - Валерії Устинової.

Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка протягом року реалізовувала проєкт «Почитай мені!». Бібліотекарка знайомила наймолодших читачів з книгою, її можливостями та новинками книгозбірні за допомогою методу казкотерапії та гри.

Працівники дитячого відділу Коропської ПБ започаткували на місцевому радіо постійну рубрику «Казки проти бомб». Кожної суботи, а іноді і неділі можна послухати казку, яку розповідає працівник бібліотеки.

Дотримуючись традицій, бібліотеки для дітей втілили на практиці власні проєкти і програми, спрямовані на організацію дозвілля дітей влітку. Працювали літні кінозали, майданчики і дворики, де проводилися заходи з популяризації книги і читання. Для прикладу: програма літніх читань «Літо з бібліотекою» (Козелецька бібліотека для дітей), бібліоальтанка (Варвинська бібліотека для дітей), програма літнього читання «Book Summer», онлайн-кінозал «МультяшКіно» (Сновська бібліотека-філіал для дітей), проєкт «Кудлате літо» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей), літературні середи «Влучно стріляй - книгу цікаву читай» (дитячий відділ Новгород-Сіверської міської бібліотеки), тощо.

З нагоди **Міжнародного дня захисту дітей** в бібліотеках традиційно проводиться конкурс малюнків на асфальті.

- конкурс малюнків на асфальті «Хай сонцю і квітам радіють діти» (Замглайська бібліотека-філія, Ріпкинської ТГ);
- бібліостихія «На сонячному просторі нам круто і цікаво» (Ніжинська міська бібліотека-філіал №3 для дітей);

- бібліоквест «Дитинство - найкраща пора. Це вічності крила і море добра» (Ріпкинська бібліотека для дітей);
- година розваг «Веселі хвилинки для дітлахів» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- хвилинка поезії та фотозона «Ми діти твої, Україно!» (Козелецька бібліотека для дітей);
- розважальне свято «Дітям – радість, дітям – сонце, дітям – мир і доброта» (Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка);
 - розважальний квест «Щасливе дитинство» (Линовицька селищна бібліотека);
 - святково-розважальне свято «Дитинство – країна казкових забав і розваг» (дитячий відділ Новгород-Сіверської міської бібліотеки);
 - розважальна програма «Світлішає на світі, коли радіють діти» (дитячий відділ Сухополов'янської ПБ).

Працювало **25 об'єднань** за інтересами: клуби, лялькові театри, гуртки, студії, школи, зокрема з популяризації краєзнавства, літературні, мистецькі, пізнавальні, дозвіллієві та інші:

- екологічний клуб «Журавлик» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);
- клуб за інтересами «Талановиті рученята» (Бобровицька бібліотека для дітей);
- клуб «Книгочитограйлики» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- краєзнавчий клуб «Від роду до народу» (Лосинівська селищна бібліотека для дітей);

- народознавчий клуб «Оберіг» (Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка);
- дискусійний клуб «Співрозмовник», інтелектуальний клуб «Клуб настільних ігор» (Семенівська бібліотека для дітей);
- мовний клуб «Єдині» (Дитяча бібліотека-філія №2 для дітей Чернігівської міської ЦБС);
- клуб за інтересами «Чомучка» (Варвинська бібліотека для дітей);
- краєзнавчий клуб «Від роду до народу» (Ніжинська міська бібліотека-філіал №3 для дітей);
- клуб «Калинка» та «Джерело» (Ніжинська міська бібліотека-філіал №4 для дітей);
- клуб вихідного дня «Драйвуй з книгою» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- клуб «Пізнайко» та «Ріднокрай» (Срібнянська бібліотека для дітей);
- клуб «ARTМайстерка» та «Англійська мова для дітей» (Бібліотека для дітей ім.О.П. Довженка Чернігівської міської ЦБС);
- арт-студія «Країна творчості» (Дитяча бібліотека-філія №3 для дітей Чернігівської міської ЦБС);
- краєзнавчо-народознавча світлиця «Духовна криниця» (Дитяча бібліотека-філія №1 для дітей Чернігівської міської ЦБС).

Лялькові театри:

- «Пізнайко» (Козелецька дитяча бібліотека);
- «Казковий дивосвіт» (Куликівська дитяча бібліотека);
- театральний гурток «Лялька і книга» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- «Дюймовочка» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);
- «Книга і театр» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей).

Нові форми роботи:

У Бахмацькій міській бібліотеці-філії для дітей почало працювати бібліокафе «Книжкові смаколики».

Ще один напрямок діяльності бібліотек, який з'явився з початком війни і про який слід розповісти – **волонтерська діяльність**. Бібліотечні будні воєнного сьогодення це – волонтерство, робота з внутрішньо переселеними особами, багато з яких стали читачами бібліотек, заходи для підтримки патріотичного та морального духу українців. Бібліотекарі долучилися до плетіння маскувальних сіток, виготовлення окопних свічок, в'язання рукавичок та шкарпеток, пошиву білизни, приготування смаколиків тощо, а також влаштовували благодійні заходи на підтримку наших воїнів. Добрі серця та вмілі руки наших жінок допомагають бійцям вижити, вистояти і перемогти. Слід відзначити, що бібліотекарі постійно залучали користувачів до виготовлення оберегів та малюнків із щирими побажаннями, які передавали воїнам ЗСУ, щоб підтримати військових і продемонструвати їм свою вдячність і любов.

Прикладів можна наводити безліч. І ця інвестиція, спрямована на найскоріше наближення миру, продовжується. В умовах війни національно-патріотичне виховання набуло особливого значення. Кожна бібліотечна подія була наповнена кольорами, символікою, відчуттями приналежності до української нації, єдиного нескореного народу. Традиційно в бібліотеках була проведена низка заходів до державних свят та історичних подій: до Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Конституції України, Дня Української Державності, Дня

Незалежності України, Дня захисника і захисниць України та Дня українського козацтва, Дня Збройних Сил України та інш.

До Дня Соборності України:

- патріотичний калейдоскоп «Соборна мати-Україна, одна на всіх, як оберіг» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);
- тематична виставка літератури «Соборна Україна: історія і сучасність» (Бобровицька бібліотека для дітей);
- флешмоб «Книжковий ланцюг єдності» під гаслом: «Україна читає - Перемогу наближає!» (Варвинська бібліотека для дітей);
- віртуальна подорож «Єдина Україна» (Тупичівська сільська бібліотека-філія для дітей);
- година історичної пам'яті «... І Україна в нас одна - Соборна, Незалежна» (Срібнянська бібліотека для дітей);
- інформ-хвилинка «Єдина духом моя Україна» (Ріпкинська бібліотека для дітей);
- майстер-клас «Сердечка незламності» (Ніжинська бібліотека-філіал №4 для дітей);
- патріотичний ланцюжок єднання «Україна - це ми» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- флешмоб «Книжковий ланцюг єдності» (Семенівська бібліотека для дітей).

До дня вшанування пам'яті героїв Небесної Сотні:

- година пам'яті «Героїв Україна пам'ятає», книжкова виставка «Небесна сотня - Герої нашого часу» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);

- книжкова виставка «Їх смерть життя розбудить у народі» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- книжкова виставка «А сотню вже зустріли небеса» (Лосинівська селищна бібліотека для дітей);
- урок мужності «За чисті душі що злетіли в небо» (Тупичівська сільська бібліотека-філія для дітей).

До 105-ої річниці Бою під Крутами:

- виставка-спомин «Україною жили, за Україну полягли» (Бобровицька бібліотека для дітей);
- віртуальна подорож «Червона калина на білому снігу» (Тупичівська сільська бібліотека-філія для дітей);
- урок-вшанування: «Кров, що окропила Крути, Україні не забути» (Срібнянська бібліотека для дітей);
- виставка літератури «Крути – наша слава, наша історія», інформаційна година «Крути – символ українського патріотизму» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- експрес-інформація «Крути. Вчора – вони, сьогодні ми...» (Сновська бібліотека-філіал для дітей).

Цикл заходів було проведено до Дня Незалежності України:

- книжково-ілюстративна виставка «Україна – країна щастя і добра» (Бобровицька бібліотека для дітей);
- виставка дитячих малюнків «Мій сонячний дім – це моя Україна» (Лосинівська селищна бібліотека для дітей);
- стенд дитячих побажань «Країна дитячих долоньок» (Сновська бібліотека-філіал для дітей).

До Дня Державного Прапора України:

- створення патріотичної композиції «Вітчизно свята, дорога Україно, для кожного з нас ти у світі єдина!» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- виставка літератури «Символ віри та надії» (Бобровицька бібліотека для дітей);
 - книжкова виставка «Україна понад усе - єдина і незалежна» (дитячий відділ Сухополов'янської ПБ).

До дня Конституції України:

- тематична поличка «Сторінки Конституції гортаємо – права й обов'язки вивчаємо» (Бобровицька бібліотека для дітей);
- година державності «В єднанні сила і міць держави», книжкова виставка «Конституція - оберіг нашої держави» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);
- відкритий мікрофон «Як добре ти знаєш Конституцію України?» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
 - правова інформіна «Конституція - мить історії на віки» (дитячий відділ Новгород-Сіверської міської бібліотеки);
 - майстер-клас з виготовлення патріотичних браслетів «З Україною в серці» (дитячий відділ Сухополов'янської ПБ);
 - бібліопікнік «Україна - рідний край» (дитячий відділ Коропської ПБ).

До дня Захисника та Захисниць України:

- година мужності «Збройні сили – гарант безпеки України» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);

- патріотичний урок «Збройні Сили України - слава, гордість, міць країни» (Козелецька бібліотека для дітей);
- віртуальна подорож у минуле «Славетні шляхи українського козацтва» (Ніжинська міська бібліотека-філіал №4 для дітей);
- книжкова виставка-пам'ять «Нові часи – нові герої» (Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка);
- музично–розважальна гра «Слава козацька повсюди...» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
 - пізнавально-розважальне свято «У всі часи, у всі віки славу Україні приносять козаки» (дитячий відділ Новгород-Сіверської міської бібліотеки);
 - майстер-клас з виготовлення квітки соняха з фоамірану (дитячий відділ Сухополов'янської ПБ).

До дня Збройних Сил України.

Для юних читачів у бібліотеках Чернігівщини організовуються різні заходи: виставки-вшанування, години пам'яті, зустрічі з воїнами, обговорення та презентації книг про війну в Україні. Учні молодших класів завжди готують свої подарунки воїнам, пишуть листівки, малюють чудові малюнки, власноруч створюють пам'ятні сувеніри. Ця допомога солдатам, які сьогодні захищають територію та кордони нашої держави сприяє вихованню у користувачів бібліотеки поваги до мужності та самовідданості сучасних борців за незалежність і цілісність держави.

Працівники Прилуцької міської бібліотеки для дітей ім. Павла Білецького-Носенка провели майстер-клас зі створення новорічної листівки для захисника України «Привітання від щирого серця». Діти із завзяттям працювали над створенням листівок, які стали маленькими промінчиками радості і свята для наших військових, нагадуванням про те, що їх люблять і підтримують. «Привітання від щирого серця» українські військові отримали завдяки волонтерам.

До дня Європи в Україні:

- експрес-мандрівка країнами ЄС «Крок за кроком до Європи» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей).

До Дня вишиванки:

- флешмоб «Вишиванку одягай – Україну прославляй!» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- народознавча бесіда «Вишиванка - душа українського народу» (Козелецька дитяча бібліотека);
 - виставка дитячих вишиваних сорочок «Я люблю вишиванку» (Линовицька селищна бібліотека).

До Дня української хустки:

- виставка-інсталяція «Берегиня вроди – хустка» (Тупичівська сільська бібліотека-філія для дітей);
- флешмоб «Хустку одягаємо - Перемогу наближаємо!» (Варвинська бібліотека для дітей);
- виставка хусток «Хустка – долі оберіг» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей).

Щорічно у бібліотеках відбуваються численні заходи з метою вшанування пам'яті великого Кобзаря та популяризації його літературної і мистецької спадщини серед користувачів.

Родинне виховання.

До Міжнародного дня сім'ї Бобровицька бібліотека для дітей влаштувала фоточасопис «Родинний дивосвіт», на якому були представлені світлинки різної тематики: «Народження сім'ї», «Нас багато в мами й тата», «Батьки і діти», «Працюємо разом», «Сімейні розваги». У рамках виконання програми «Родинна бібліотека» у Варвинській дитячій бібліотеці проведено свято «Родина - найвища цінність». Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка організувала сімейні посиденьки під назвою «Моя сім'я – мій оберіг». Родини з дітьми ділилися власними сімейними традиціями та цінностями. Діти брали участь в рухливих іграх, а батьки у вікторині «Ми знаємо більше...».

До Міжнародного дня рідної мови та Дня української писемності та мови бібліотеки для дітей долучились дуже цікавими заходами:

- інтелектуальна гра «Я люблю українську мову» (Семенівська бібліотека для дітей);
- книжкова виставка «А мова українська мов молитва» (Тупичівська сільська бібліотека-філія для дітей);
- розважально-інтелектуальна гра «Нас єднає мова» (Сновська бібліотека-філіал для дітей);
- книжкова виставка «О, мово моя, душа голосна України» (Варвинська бібліотека для дітей);

- мовний вернісаж «О, мово моя! Душа голосна України» (Срібнянська бібліотека для дітей);
- книжкова виставка «Бринить-співає наша мова, чарує, тішить і п'янить» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей);
- мовний квест «Подорож в країну рідної мови», книжкова виставка «Рідна мова – коріння нації» (Бобровицька бібліотека для дітей);
 - книжкова виставка «Бринить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить» (Линовицька селищна бібліотека);
 - мовна чудасія «Барвінкове розмаїття, мови рідної суцвіття» (дитячий відділ Михайло-Коцюбинської ПБ).

В День української писемності та мови в дитячих книгозбірнях традиційно проводяться різноманітні заходи. Всі вони присвячені темі писемності та грамотності. У цей день зазвичай пишуть диктанти, проводять тематичні вікторини та олімпіади з української мови.

«Польська полиця в Україні» - пілотний польсько-український проєкт, спрямований на поповнення фондів українських публічних бібліотек. За його умовами інститут книги в Польщі надає гранти для видання книг польських авторів українською. Дитячі книгозбірні Чернігівщини також долучилися до проєкту «Польська полиця в Україні». Книгозбірні безкоштовно отримали видання польських авторів в українському перекладі.

Письменники-ювіляри 2023 року:

До **395-річчя** від дня народження французького письменника **Шарля Перро:**

- книжкова гра «Подорож казками Шарля Перро» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей).

До **105-річчя** від дня народження **Василя Сухомлинського:**

- літературний ранок «Діти повинні жити у світі: краси, гри, казки...» (Бахмацька міська бібліотека-філія для дітей).

До **120-річчя** від дня народження **Наталії Забіли:**

- літературно-художня виставка «Казковий світ дитинства» (Вертіївська сільська бібліотека для дітей);
- виготовлення книжкових закладок «Світ дитинства та краси» (Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка).

До **195-річчя** від дня народження **Ж. Верна:**

- виготовлення книжкових закладок «Невтомний мандрівник» (Прилуцька міська бібліотека для дітей ім. Павла Білецького-Носенка);
- книжкова виставка «Жуль Верн – великий мрійник та фантазер» (дитячий відділ Носівської ПБ).

З огляду на викладене, можна з впевненістю сказати, що в цей непростий період для країни, дитячі бібліотеки стали на сторожі дітей і дорослих від суму, самотності та тяжких буднів, і ще раз підтверджують, що є культурнопросвітницькими, інтелектуально-творчими та релаксаційними просторами соціуму своїх громад.

Бібліотека і діти.
Працюємо на Перемогу!

за підсумками звітів 2023

Аналітично-статистичний огляд

Відповідальна за випуск Т.М. Ключ
Комп'ютерна верстка, набір та оформлення Н.І. Шеша
Редактор Л.М. Казакова

КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»
14032, м.Чернігів, Проспект Левка Лук'яненка, 22-А

Тел. (0462) 610-130

<https://chernihiv-lib.org.ua>

mail: chernigivodb@ukr.net

